

J E L E N K Ö R.

41. szám

Pest, szombat majus 23kán

1835.

F o g l a l a t: Magyar- és Erdélyország (kinevezések; Miksa bajor kor. hg. Pesten; Vas új tisztikara; fumei kór és munkaház). Ausztria. Anglia (Alvanley 's M. O' Connell párviadala; Poulett Thompson megválasztása; Elliot lord küldetése; fülirások a' királyhoz). Franciaország (a' politikai nagy pör folyama majus 10kéig). Spanyolország (az april 20—24iki csatázás sikere; Valdes tekintete csökken) Portugália (minister-változás) Németország (badeni és hesszi országgyűlés; tudományos egyveleg). Görögország.

Pozsonyban a' már kerületileg bevégzett 2ik urbéri kir. válasz tárgyában majus 10ikén az országos ülések elkezdődtek. Ez előtt az utolsó országos ülés april 10ikén tartatott.

Majus 19ikén ő cs. kir. főségeik Bécsből a' schönbrunni nyári kastélyba költöztek által.

A' bajor koronahg. Miksa ő kir. magassága majus 22ikén Pestre érkezett 's a' „Magyar király“ vendégfogadóban szállott meg; 's azon nap meglátogató a' nemzeti casinót 's a' város több jelességeit. Pestrül, mint hallik, elránduland Őrsre b. Orczy László urhoz, kivel tavaly Görögországban együtt utazott 's onnan Baradla felé a' bányavárosokba 's innen a' pesti lóversenyre.

Ő cs. kir. fősége majus 2iki legfensőbb határozata szerint a' raguzai főkáptalannál megürrült két kánonokságra Raffaelli Pietro cattaroi kánonokot és Rescetar Natale raguzai vice-paroco-t méltóztatott kinevezni.

Ő cs. kir. fősége az erdélyi udv. kancellaria elnökéhez báró Miskéhez april. 28k. intézett kabineti legfensőbb irata szerint Maros szék lemondott alkirálybiráját Nagy Dánielt, díjengedés mellett királyi tanácsnoki czimzettel fölruházni, — majus 11ki legfensőbb határozata szerint pedig Szentgyörgyi Imre erdélyi udv. kancellariai titoknokot, erdélyi kir. kormány-széki tanácsnokká kinevezni méltóztatott.

A' nm. magy. kir. Helytartóság Pap Imre elhunytával a' keblebeli adói számvevő hivatalban megürrült számvevőségre Dömötör István első számvevői tanácsnokot, 's az ekép megürrült szám-tanácsnokságra Lipovniczky József számvevőtisztet nevezte ki. Továbbá Jeleni Andrást számvevőtisztté, Tamássy Mihályt ingrossistává, és Sallay Imrét accessistává.

VAS VÁRMEGYE, a' mult hó 30dik, 's a' jelennek 1ső napján tartotta egyikét azon nemzeti ünnepeknek, melly nem gyászé, hanem ohajtott öröme 's vigalomé volt 's a' nemesi szabadság alkotmányserü gyakorlásának legszembetünőbb tanujele, t. i. a' megyei tisztviselők megújittatását. A' tisztválasztást megelőzőtt 26-, 28-, és 29ik napjain m. Zichy Károly gr. cs. aranykulcsos urnak, mint a' megye főispáni helytartójának előülte alatt közgyűlés tartatván, a' főispáni-helyettes hivatalosan tudósítá a' ns megyét, Niczky János első alispán urnak a' kir. Tábla közbirájává neveztetéséről. Ekkor érzékeny bucsut vön a' most érintett első alis-

pán ur azon megye KK 's RRtől, mellyben e' hivatalt tiz évnél tovább viselvén, a' nemességnek nem csak tiszteletét de szeretetét is a' legnagyobb mértékben bírhatni szerencsés volt. A' KK és RRek nevében Vidos József, mostani tiszteletbeli fő- 's rendes aljegyző nyilvánosította azon fájdalmas érzeteket, mellyek a' jelen volt nemességnek a' megválasztási elértékenyültség miatt nem csak szíveikben keletkeztek, de arczvonalmikon is olvashatók valának. — A' gyűlés mind a' három beszédet kinyomatni rendelé. Apr. 30kán első alispánnak felső-óri Bertha Ignác, szavazat által, 2iknak Békási Békássy Imre általános fölkiáltással választatván meg, majus 1sőjén szinte fölkiáltás utján, a' következő tisztviselők léptettek hivatalba: a' kemenesi járásban főszb: Vidos Dániel; alszb. Balogh László, 's Ivánkovics János; esk: Heteyi Imre, Guoth Lajos, és Boda János; a' németujváriban főszb. Kocsóczy Ferencz; alszb. Tóth Pál és Széll Kristóf; esk: Eőry Imre, Boros Imre, 's Nyul János; a' körmendi járásban: főszb. Dienes Gábor, alszb. Zarka Sándor 's Laky János; esk. Akacs Mihály, Noszlopy Sándor és Horovics János; a' kőszeghi járásban: főszb. Szluha Márton; alszb. Fóth Sándor 's Chernel Gusztáv; esk: Kemény Károly, Seper Lajos 's Ruzsa Károly; a' szombathelyi járásban: főszb. Gaal János; alszb. Radó Lajos 's Iván Sámuel; esk: Kéthelyi Mihály, Guóry Miklós 's Tulok János; a' tót-sági járásban: főszb. Lipics Antal; alsz. Kőszeghy Antal 's Augusztics József; esk. Lipics Boldizsár, Augusztics János és Zvitkovics Károly; főügyész: Kamondy Lajos; al: ifj. Vidos Lajos és Berzsenyi Miklós; főadószedő: Bárdossy László; aladószedő: Hodászy Ignác. A' főispáni helytartó ur több jeles férfi közt Kunoss Imre ügyvédet 's vasi származatú magyar írónkat is a' táblabirok közzé iktatá.

Fiume majus 2ikán: nagymélt. Ürményi Ferencz m. tengerparti kormányzó 's fumei és buccarai polgári kapitány érzésinek köszönheti Fiume a' keblelben már több év előtt mintegy romjaiból új életre hozott igen jeles városi kórházat. Szintannak az ügyefogyott emberiséget ápolni 's egyszersmind a' munka nélkül heverőket kenyer 's élelem-keresésre, 's ez által a' polgárokat illy alkalmatlan vendégektől megóni iparkodó szorgoskodása azon volt már néhány év óta, hogy az érintett kór-intézethez egy dologház is állíttassék. Ebbeli iparkodását sikerülve, 's czélt érve látjuk. Áll már ugyan is a' derék 's tágas dologház, melly tegnap m. Almásy Móríc gr. kir. kormány-széki első ülnök urnak, 's egyéb

számosan összegyűlt patricius tanácsosak, papok 's népség jelenlétében, a' nyomorú emberiség öröme, — de egyszersmind sok naplopónak nem épen kedvére— a' Mindenhatónak bemutatott szent áldozattal 's erre következett a' kórház történeteit, 's az ujdologház elrendeltetését 's nemes célját tárgyazó fontos olasz beszéddel megnyitattott. Belső elrendeléséről 's érintett nemes céljáról máskor bővebben.

AUSZTRIA.

Bécs és Tarnow közt Galicziában vasutat készülnék csinálni. E' vállalkozásban Bécs számos nagy kereskedője részt fog venni. — Galicziából érkezett levelek szerint Brody a' népes város lángok martaléka lett 's több mint ötszáz épület hamvadt el. Nemesak a' galicziai hanem a' szomszéd lengyel és moldvai kereskedőség részről is tetemes lesz a' veszteség, mivel Brody rak-'s árhelye volt a' Russziába szánt áruknak. —

ANGLIA.

A' dublini hirlap szerint O'Connell az ellentory egyesületet, minthogy az célját, a' toryk megbuktatását teljesíté, föloszlatta, 's helyébe más egyesületet javasolt a' választások szabadsága védelmére Irlandban. — Mint tudjuk Alvanley lord O'Connellt bajvívásra hitta ki levél által, 's minthogy O'Connell, Londonból távol levén, a' levélre és kihívásra azonnal nem felelhetett, Alvanley e' levelet a' lapokban közzé tette, 's a' Brooke szabad-társaságban arra tett indítványt: zárrassék ki O'Connell belőle, míg elégtételt nem adand. Ez indítványt a' Norfolk-i hg, Stanley lord és Graham ur is aláírák pártjaikkal. Azonban Morgan O'Connell, Daniel fija levelet irt Alvanley lordhoz, mellyben szemére hányta ez alacsonytságot, hogy be sem várván, míg O'Connell az általa hozzá irt levelet kézhez vehette, már is sértő lépéseket tön ellene, 's bajvívásra nem állotta O'Connellt kihíni, noha tudta, hogy őt ünnepeyes fogadása tartja vissza minden bajvívástól, minthogy egy izben szerencsétlen volt bajtársát agyon löni. Morgan O'Connell és Alvanley lord még az napon, mellyen O'Connell Morgan levelét írta, megvittak, 's miután három lövést váltottak, egymástól elváltak, nem engedvén Alvanley tanusegéde, hogy tovább is folytassák a' viadalt. — Mielőtt Poulett Thompson ur, a' kereskedési minister, Manchesterben megválasztatott követte, a' választók egyike következő kérdéseket intézett hozzá: Kérdés: Az ülések rövidebb tartása és a' titkos szavazások mellett fog e' Ön szavazni? Válasz: Én mindenkor a' titkos szavazások mellett voltam, de semmire sem kötelezem magamat, hanem a' körülmények szerint fogok cselekedni. Kérdés: Javalja e' Ön a' szalad v. maláta-adó további megtartását? Válasz: Ha a' tisztos választó oly esz-

közöket nyújt, mellyek ezen ágat kipótolják, fogok örvideni ezen 's még más adók enyészthetésén is. Kérdés: A' számos tisztikar-megtartás mellett van e' Ön, mellynél fogva minden ezredre három ezredesünk 's minden liniahajónkra három admirálunk van? Vál. Minden lehetőséget el fogok követni, hogy az igazgatás minden ágaiban takarékoság hozassék be. Kérdés: Az irlandi kénytető törvénynek tüsténti eltörlesztése mellett fog e' szavazni? Vál. E' törvény csak egy évre van elfogadva. Kérd. Ellenszegüend é' Ön, ha megszabhattatása kéretik? Vál. E' tekintetben semmire sem kötelezhetem magamat, de nyilvánítom, hogy kívánom, szolgáltatassék teljesen igazság Irlandnak; honnan reménylem, hogy ezen ország csende 's jóléte ez által annyira helyre fog állítatni, hogy a' kénytető-törvényre szükség sem leend. Kérd. A' püspököknek felsőházbeli kizáratásuk mellett fog e' szavazni? Vál. E' tekintetben semmi kötelezést nem vállalok el. Kérd. A' status és egyház elkülönítése mellett fog e' szavazni? Vál. Nézetem szerint ezen különítés sem bölcs semillő nem volna. Kérd. Fog e' a' sereg-kevesbítettés mellett szavazni? Vál. Ismétlem, mit előbb mondtam, hogy minden megtakarításon ügykezni fogok. Kérdés: A' hirlapi bélyegár-eltörítés mellett fog e' szavazni? Válasz: A' nélkül hogy valamire kötelezném magamat, nyilvánítom, hogy ha a' közvélemény a' bélyegár-eltörítés iránt fejezendi ki magát, nézetem eltöröltetése mellett lesz. Öst. Beob. Londonban hitték, hogy Byng ur, Middlesex képviselője peerré neveztetik, hogy Russel lordnak helyet csináljon a' parlamentben, mi ha valósul, Russel fog helyette föllépni jeleltül.

A' Morning-Herald szerint Beira hgasszony, don Carlos ánya ellen, bizonyos don Jose Ruiz de Luzuriaga megkerestére börtönparancs bocsátatott ki. Ezen don Jose Ruiz azelőtt több rendü röpkeirományt nyomtata ki, mellyekben d. Carlos ügyét védé 's most fáradságai jutalmát és költségei megtérítését sürgeté a' hgasszonynál. Mig a' törvényszolgák a' hgasszony szállásán voltak, azalatt a' spanyol követ véletlenül az utcán kocsizott végig. Egy épen jelenvolt belvárosi tökepenzes magára vállalá a' kezességet. A' hgasszony megkérte a' kormányt, hogy hadi hajón Hamburgba szálltassa őt, mit Palmerston lord azonnal meg is ígért. — A' Morning-Chronicle 's a' Globe, mint a' mostani kormány fő organumi következőt közlenek Elliot lord küldetéséről d. Carloshoz: képesek vagyunk jelenteteni, hogy noha színleg Elliot lord küldetési célja volt a' felszigeten hadakozó feleket a' foglyok kicseréltetésükre 's emberibb 's népjogosabb háboru-vitelre birni, valódi célja még is azon d. Carloshoz intézett nyilvánítás vala, hogy habár a'

támadás győztes fogna is lenni, Anglia és Franciaország még sem fogná a' hget soha fölségnek elismérni. 'S mivel a' szövetségesek a' négyes szövetség által az írja királyné mellett ünnepélyesen lekötelték magokat, 's mivel Elliot küldetése az angol és francia kormányhoz intézett megkeresés következtében történt, okunk is van hinni, hogy sikere lesz. Carlosnak továbbá tudtára adatott az is: ne remélje, hogy az éjszaki hatalmaktól segedelmet kapjon, mert hakedvök volna is erre, előbb Franciaországot kellene meghódítaniok, mielőtt csak egy katonát is küldhetnének Spanyolországba. E' körülmények közt, mint regélik, d. Carlos késznek nyilatkozniék visszalépni a' harcmezőre 's ezentul Beira hgasszonnyal Olaszországban kívánna élni, 's már megtették a' rendszabályok, hogy megszökése a' biscayaiak és navarraiak közül megkönnyíttessék, kik őt erőszakosan visszatartják. Zumalacarrégu el van szánva a' harcot mind addig folytatni, míg csak egy guerilla marad hozzá hű. — Nem egyedül a' spanyol kérdés az, mellyben Wellington hg. szorosán elődei politikáját követi; ő ugyanazt nyilvánította Holland, Portugal és Törökország iránt. Minden sürgönyben (depeche) mellyet a' porta kötése ügyében Russiával Ponsonby lordhoz Konstantinápolyba küldött, szorosán ugyanazon nyomot követé, mellyet maga Palmerston lord vala követendő. "A' Globe ezen állításokat ismétli, 's megerősíti még azon foldalékkal, hogy Wellington hg Palmerston lord nézeteit 's utasításait a' külső udvarokbeli valamennyi követnél megújította 's őket azok megtartására fölszólította. — A' cambridgei egyetem a' királynak majus Gán fölirást nyujta be, mellyben ótalmat kér az uralkodó egyházra a' fenyegető veszély ellen. Ő fölsége következő választ adott arra: „Elfogadom buzgó ragaszkodásukat személyem 's kormányomhoz. Mi azon fontos kérdést illeti, mellyet Önök megindítanak, vágyva várom felelős ministerim 's a' parlamentben összegyűlt nemzeti nagy tanács véleményét. Nem is kételhetem, hogy azon rendszabályok, mellyeket azok javaslandanak, oda céloznak, hogy az egyház javát biztosítsák, 's minden fenyegető veszélyt elhárítsanak.“ — A' londoni belváros kultanácsa maj. 5én 98. szával 60 ellen elhatározta megköszönni fölírásban ő fölségének a' volt kormány elboesáttatását, miután Brown alderman azon indítványa, — mellyben boszankodást ohajta kifejeztetni John Russel lord azon próbája miatt, mellynél fogva ő az uralkodó egyházat Angliában 's Irlandban veszélyre teszi ki, — félre vettette. Sir Peter Laurie beszéde, mellyben keményen megtámadá a' mostani ministereket, nagy izgásra adott alkalmat. A' zaj annyira elhatalmazott, hogy a' lordmayer a' lárma meg

nem szünése esetén kénytelennek nyilatkozék az ülés-fölfüggesztésre. Nagy kacaját gerjeszte a' szónok, midőn nyomadékos arcz és szóval azon ominosus jelenségekről kezdte beszélni, mellyek az országban az egyház veszélyét hirdetik, e' jelenségek közzé számítván Halley üstökösét is; — 's említvén, hogy 1350ben hasonlóan megjelent egy üstökös, mellynek tulajdonitgató a' nép az akkor uralkodott dögmirígyet, — de mellyet azután a' papok excommunicáltak (kiátkoztak) Őst. Beob. 's e' beszéd tartatott Londonban 1835 maj. 5én, a' londoni belváros kultanácsa gyűlésében egyik tanácstagtól. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' pairszéki ülés majus 7én még a' 6kinál is zajosabb vala. Délben a' vádlottak két külön ajtón vezettednek be. Többen a' nagyrétű vádkönyvet vivék karjaikon. A' pairek száma ugyanaz, melly az előbbeni két ülésben. Crivelli Guichard fogoly ügyvéde kifogást teszen azon pairek ellen, kik a' vádat 's nyomozást intézték, 's a' vád alá vetési elhatározásban részesültenek. Kifogását azon alapítja, hogy, mivel a' pairszéki pörlésrend törvényesen nincs meghatározva, azon törvényre kell hivatkozni, melly egyéb törvény-székekről szól. E' törvények pedig tiltják, hogy azok, kik az előnyomozást intézték, 's a' vádat elhatározták, a' pörös ügy-elítélésben sem elnökség közbiróképén részt itélet-megsemmítés terhe alatt, nem vehetnek. Erre Menestrier ur (azon ügyvéd, ki az ügyvédkarok ellenmondásinak a' martz. 30ki ismért rendelés tárgyában, ellenmondott) Mollard-Lefebvre vádlottnevében szót kér. Mollard: Én magam fogom ügyemet vinni. (megindulás) Menestrier: A' vádlott beszéde különös, miután irásban szólta föl védelmére. Azt kívánom, kérdezze meg elnök ur a' vádlottól, akar é engem védelmezőjének vagy sem? (nevetnek) A' vádlott néhány érthetetlen szót mond. Maillefer vádlott azt kívánja, hogy miután nem mindnyájokra nézve van az ügyvédi kérdés eldöntve, az el nem utalt védelmezők bocsáttassanak be, mielőtt a' vád-felolvastatáshoz fognának. Elnök: a' törvényszék mindnyájokra nézve hozta végzését. Maillefer: Ezen esetben lemondok a' vitásokbani részvételtől, 's vádtársim nevében nyilvánitom, hogy minden vitától idegenek maradjunk. Valamennyi párisi 's lünevillei vádlott: Lemondunk a' vitázatokról is. (zajgás) Elnök: fő-ügyész urnak van szava. Martin du Nord ur azt ügyekszik megmutatni, hogy a' pairszék nincs ugyanazon törvény alá vetve, melly alá a' kir. törvényszék, vagy más szóval, hogy a' pairszék kivételi törvényszék. Crivelli ügyvéd megmarad állítása mellett. Reverchon vádlott: Habár elítélendi is a' törvényszék Crivelli ügyvéd kifogá-

sát, azért még is szükség leszen illetőségéről is itélnie. Elnök: A' vádlott beszéljen maga nevében, ne vádtársiában. Reverchon: Én magam 's vádtársim nevében szólok. Ha valaki közülök más értelmű, mondja ki. Majd valamennyi vádlott tömegestül fölkel, 's jelenti, hogy Reverchon nevében szólott. Armand Marrast szót kíván. Lagrange vádlott jutván ahoz így szól: Noha tegnap az elnök ur néhány csekély kérdésre feleltem, azért mindazáltal e' bírószerk illetőségét nem ismérem el. Csudálkozom, hogy a' főügyész ur 's elnök még a' védelmezőket megtagadásra nézve is a' fenálló főbenjáró törvénykönyvre hivatkoznak, 's most midőn Guichard vádlott nevében ugyanazon törvénykönyvre történik a' hivatkozás, azt állítják, hogy e' törvénykönyv a' pairszéket nem kötelezi. E' törvénykönyvet tehát úgy használják, a' mint azt szeszély vagy megszorulás parancsolják. Én ellenmondok e' bánásmódnak; ellen az elvádlásnak, melly természetes bíránktól elvont; ellen a' több mint egy évig tartott nyomozási fogság kinainak, melly vagyonunkat, egészségünket tönkre juttatá; ellen azon rendszabályoknak, mellyek e' teremben hozattak; a' nép nincsen itt; én e' szabadékos (privilegiált) nézőkben, kik kandiságának fájdalmink 's inségünk kipecczétetnek, a' népet nem ismérem el. Ránk nézve nőink, atyáink 's gyermekink a' nép. Ellenmondok a' fogságban ellenünk alkalmazott rendszernek, melly gátla bennünket nem csak egymással hanem ügyvédinkkel is minden közlekedéstől. Ellenmondok a' szorongatások zaklatások és kinoknak, mellyeket az ülésben tapasztaltatnak velünk, midőn rendőrök közé állítanak bennünket, mint gonosztévőket, 's kemény padokra ültetnek, míg a' pair urak fényüzésöket még itt is jobb karszékeken gyakorolgtatják. Ellenmondok a' pairszék végzetének, melly a' védelemjogot eltörli. Elnök: Önnek nincs szava többé. Vádlott: Elnök ur! én folytatom, én ellenmondok. Elnök: ültessék le a' vádlottat, a' hatósági örök teljesítik e' parancsot. A' vádlott mindig növekedő izgás mozgás közt folyvást beszél. Egy hatósági ör Lagrange-t meg akarja rohanni, de a' többiek visszatartják. A' zajongás legfőbb polczára hágván az elnök fölkel 's az ülés felfüggesztetik. A' pairrek és vádlottak visszavonulnak. Két órakor az ülést ismét megkezdik; a' pairszék Crivelli ügyvéd kifogását azalatt félreveté, 's ezt az elnök fölolvassa. Öst. Beob.

Miután az elnök a' pairszék azon végzését is fölolvasta, hogy a' pairszéket semmi tekintetben a' főbenjáró törvénykönyv nem szabályozza, Martin vádlott szót kért: Én, ugy mond még fontosb előkérdést fogok elöadni, mint a' már előterjesztett. Elnök: Előkérdés? Martin, egyik azon vádlottak

közül, kik nem rég önkényleg állottak elő, így szól: Albert, Hugon, 's én előállottunk, mert becsületünk 's kötelességünk kívánta, hogy osztozunk barátink veszélyiben; 's ámbár tudtuk hogy nem igazi bíránk előtt fognánk megjelenni; mi azért jöttünk, hogy a' vád minden hazugságait napfényre hozzuk, 's kézzel foghatólag mutassuk meg, hogy a' kormány, melly vádol bennünket, akará azon zendülést, a' kormány szerkeszté 's valósítá, mellyet most fejünkre akar hárítani. Mi meg fogjuk ezt bizonyítani, nem a' pairszékért, mert teljes erővel ellenmondunk a' pairszék kivételi törvényhatóságának, hanem az országért, 's polgártársinkért, kik a' vád által olly méltatlanul megcsalattak; továbbá nézetinket akarjuk megfejteni, hogy megmutassuk: mikép nem vagyunk ollyanok, millyeknek hirdetni 's elhívetni szeretnénk bennünket, 's hogy semmi egyéb, mint a' társaság java iránti hódolás vezérli lépteinket. A' pair urak az igazság kitörésétől megfélemlültek, 's elhalványodtak azon gondolattól, hogy megtörténhetik az, és nem átalottak azon rendszabályért a' felelősséget magukra vállalni, mellyet az utókor kellete 's érdeme szerint fog méltatni. Miután a' pair urak a' republicanusokat, kik olly becsületesek 's lélekisméretesek, mint akárki, ellenfeleik 's vádlóik elibe állították, 's azokat egyszerűsmind védelmezőiktől megfosztották 's még azt is helyben hagyták, hogy azok foghelyeikben egymástól elválasztattak, így Önök végzése által nőjeik, testvéreik 's anyjaik száműzettek e' helyről. Végre, midőn a' vádlottak soraiba parancsaik alatt levő embereket toltak, ismét azt mutatá a' pairszék, hogy a' védelmet gátolni szándéka. Az ügyvédség elhagyott padjai eléggé bizonyítják, hogy nézetünkben e' terem kivül is teljesen osztoznak. Barátink közül többen, 's mi el nem fogadjuk azon helyzetet, mellybe a' pairszék bennünket tenni akar; méltatlan is volna karakterünkhöz, ha felelnénk a' pairszéknek. Elítéltetésünk ki van mondva, azt mindenki tudja; miért adnók nevünket e' gunyjátékhoz, mellyet velünk játszani készülnék? Franciaország pairjei mint baráti a' statushatalomnak! kövessétek saját önkényteket 's ítéljete el bennünket, adjátok fejünket azokéhoz, a' kikét már lecsapattátok, mi mozdulatlanul várjuk ítéleteteket, melly a' világ által már előre gyalázzattal van bélyegezve. A' főügyész: Kívánjuk, hogy az elnök ur által tegnap megállapított rend tartassék fen. Mi kívánjuk.... Egy vádlott: fejünket úgy e? A' főügyész: Ha a' rend megháboríttatnék, mint tegnap, kívánunk kellene, hogy az elnök ur által tegnap megállapított rendszabályok végrehajtassanak. Erre Cauchy ur, a' titoknok, a' vádat kezdi olvasni. Egyik vádlott: A' vádat védelmezőinknek távollétiben föl nem ol-

vashatják. Valamennyi vádlott fölkel, de a' hatósági örök leültetik őket. Beaune: Én ellenmondok. Többen: Mi is ellenmondunk ezen erőszakos bánásnak. Bosquet ügyvéd mint hivatalosan kinevezett védelmező arra szólítja föl az elnököt: kérjé meg Mertier vádlottat, nyilvánítaná ki, elfogadja e' őt védelmezőjének vagy sem? Erre Beaune fölkel egy darab papirossal kezében. Az elnök: Beaune hallgasson, Önnek nincs szava. Beaune a' mindig növekedő zajgás közt fölolvassa beszédét 's nyilvánítja majd valamennyi vádlott nevében, hogy ők, mivel védelmezőiknek megjelenni nem szabad, 's ez által az igazságtételnek még külszíne is meg van semmitve, 's mivel a' pairszék cselekvései az ő szemek előtt nem egyebek mint erőszaki cselekvények, mellyeket egyedül bayonett által szentesíthetni, többé meg nem jelennek részt venni azon vitázatokban, mellyekben a' védelmezőknek 's vádlottaknak szólni nem szabad. Végül azon nyilvánítás mellett, hogy mint szabad férfiak, csak erő által fogják magukat a' pairszék elé állíttatni 's utolsó menedékjüket csak a' szabad férfhoz illő szilárdságban hiszik helyzetnek, miután Beaune ezen ellenmondást dörgő hangon előadá, a' főügyész azon javaslatot olvasá föl, hogy minden vádlott, ki a' vitázatot háborítaná, a' tereből távollíttassék el 's ismét foghelyére vitessék, hol a' pairszék irnokától a' pairszéki ülések jegyzőkönyvét megkapván foghelyéből védelmezhesse magát. Mind ez kibeszélhetlen zajban történt, míg az elnök egyik tisztnek jelt ada, 's a' vádlottak kivezetetének. A' pairszék ismét a' tanácskozási terembe távozik. A' karzatokon a' legnagyobb izgás uralkodik. — Helyén lesz, úgy tartjuk azon benyomást érinteni, mellyet ez egymás utáni jelenetek különösen a' pairszék tagjaiban tettek. Midőn Gán Cavaignac végett olly nagy zaj támadt, 's a' vádlottak kívánták, hogy mindnyájan együtt ítéltesse el Cavaignaccal két évre, a' pairek e' nem várt hathatós egyértelműségen igen meghökkentek. A' hatósági örök inkább hajlának a' vádlottakat jó móddal csilapítani, mint velök erőszakosan bánni, a' mint azt az elnök parancsolá. Az elnök magais részint a' vádlottak szilárd elszántsága 's hevessége, részint a' birák zavarja miatt, meg vala lepve. A' pairek majd négy óraig tanácskoztak, 's végre is csak fenyegetőzéssel jöttek vissza. Ez alatt a' vádlottak olly nyugottan 's csöndesen beszélgettek néhány ügyvéddel, mintha nem is ők zajgottak volna előbb. A' majus 7ki ülés után pedig egyenesen általlátá a' pairszék, hogy törvényes úton a' vádlottakon ki nem fog, 's ellenök semmit sem lesz képes kivinni, azért tette a' főügyész azon indítványt, hogy nem csak a' vé-

delmezők, hanem a' vádlottak távollétében is olvastathassanak fel a' vádpontok, mi egyenesen a' főbenjáró törvények ellen van.

A' Journal du Loiret april. 30ról mondja, ha igaz, hogy ott néhány nappal előbb a' fagy Orleansbau a' szőlőket mind elpörkölte. E' csapás következtében, ha ismét igaz, mind a' bor, mind a' szeszes italok ára száztól husszal rugott följobb. — A' Messenger szerint a' grenoblei ügyvédi kar is ellenmondott a' martz 30iki királyi rendelkezésnek, melly az ügyvédek a' pairszék szabályai alá rendeli. — Nyolczvanöt védelmezőji az aprilisi vádlottaknak (s közöttük Carrel, Lamennais, Voyer d' Argenson, Thibaudeau és Arago urak, 's még többen, következő ellenmondást iktattak a' lapokba: „Minthogy a' kormány célja mindig az volt, 's ez a' befolyása alatt készült vádi oklevelekből is kitünik, hogy ne csak néhány férfit vegyen azok individualis cselekvési miatt üldözöbe, hanem e' férfiakban egyszermind azon elvek 's azon vélemény reményei egyesületét is kárhoztassa, mellyhez azok tartoznak; a' vádlottaknak e' helyzetben két útjuk vala: vagy teljes hallgatás által ellenmondani olly politikai biztosságnak, melly rajtok ugyan hatalmaskodhatik, de nem bírálhatja meg őket, vagy a' szószéket foglalni el, mellyel a' politikai biztosság megkínálta őket, hogy védelmezék azon véleményeket, mellyeket bennök leverni szándéklanak. E' süker lehetlenné tettetett azon rendszabályok által, mellyek a' vádlottak kölcsönös közlekedésit egymás közt, 's tanácskozási a' védbiztossággal megtilták, úgy szinte 's végül a' pairszék azon határozata által, melly a' nemügyvédek védelmezőkül el nem fogadja. E' körülmények közt az aláirt védelmezők, ügyvédek és nem-ügyvédek, jóváhagyván a' vádlottak határozását, kik hallgatásukkal a' kivételi törvény-szolgáltatás minden elvét megszegyenték, kötelességöknek érzik a' miatt nyilván kifejezni fájdalmokat, hogy ők barátiknak nem használhattak 's hathatósan ellenmondanak. — Majus 7én midőn a' vádlottak a' pairszék előtt a' legnagyobb izgásba jutottak, az öregebb Caussidières vádlott, kit egy hatósági ör erővel le akart ültetni, megragadá a' leültető katonát 's dörgő hangon kiáltá: bocsáss el, vagy vigyázz magadra! Ez az én emberem!“ E' kiáltásra fölkapá a' hatósági ört a' földről magasra, 's csüngve mutatá azt a' szörnyü testi erőn elbámult társinak. „Ez az én emberem! 's tanuljátok meg a' régi (napoleonkori) testőrség őrmesterétől 's az aegyptusi sereg öreg gránátosától, hogy illy ujonctól nem szíveli magát megérintetni. Nekem egy naptöbb puskagolyóval vala dolgom, mint éltetekben tiltani fogtok.“ — A' pairszék e' jelenet után többé

a' kihallgatási terembe vissza nem tért, hanem titkos ülésben, még más nap is a' főügyész indítványán tanácskozott: miképen folytathassák a' pört még tovább is illy tuskés körülmények közt.

A' pairszék majus 9én 4dik nyilvános ülését azon végzéssel nyitá meg, mellyet a' 7iki jelenetek következtében két napi tanácskozás után hozott. A' vádlottak padjain azon változás történt, hogy több helyök lett 's jobban megférhettek, melly tért a' terhelő 's enyhítő tanuk állásából vettek el. A' karzatokon már korán sok volt a' néző 's ezek közt több alsóházi követ, mint Fitz James, Berryer, Cunin-Gridaine, Mauguin, Garnier-Pages, 's mások. A' vádlottak 1. óraker bocsátatnak be, mindenik két rendőr közt, kik jobbról balról állanak. Cavaignacot és Lagrange négy négy rendőr veszi körül. A' pairszék 2re belép 's a' nevenkénti felszólításakor Noailles hg. és Talhouet marquis. elmaradtak. Az elnök ezután mély csend közt fölolvassa azon végzést, mellynél fogva hármelnyik vádlott, ki a' vitázat rendét háborítani fogná, kiigazittatik, 's csupán akkor fog személyesen előhivatni, midőn az őt terhelő vád jövend vita alá, a' vád pedig távollétökben is fölolvastathatik, nem különben ítélet is hozathatik. Ezután megparancsolá az elnök, hogy olvastassék föl a' vád. — A' vádlottak tömegestül fölkelnek 's kiáltanak: Mi mindnyájan eltávoznunk! Beaune vádlott: Csak akkor fogadunk el bírakat, ha védelmezőink lesznek. A' vádlottak kivezettetnek; menet közben többen fölteszik kalapjaikat. Az alügyész kívánja: vétessenek le a' vádlottaknak kalapjaik. Ez megparancsoltatik; egyetlen vádlott föntartja, 's midőn a' nemzeti őrség mellett elmegyen, egy nemzeti őr hozzá kiált: Le a' kalappal! A' vádlott fenhangon felel: semmi közöd hozzá rendőr! A' nemzeti őr: szemtelen! másik nemzeti őr: Igazsága van, mi köze Önnek ahoz? A' két nemzeti őr összevesz, 's czimbálni kezdi egymást, minek csak eltávoztatásukkal lön vége. A' vádlottak nem fog-helyeikre, hanem azon mellékterembe vitetnek, melly a' pairszéki terem mellett földszint van, hol rendőrségi vigyázat alatt maradtak. Nem sokára a' lyoniakhoz egy tiszt jöve, 's kérdező: zajosak voltak e' vádlottaik egyenként. Kikről tagadólag feleltek, azok egyenként visszavitettek. Így egymásután 29 vádlott tért a' terembe vissza, 's köztük Lagrange is, ki igen szép arcu 's nemes viseletű ifju, de midőn a' vádolvasáshoz fogtak, megszólalt. Elnök ur! monda erős hangon, azt kívánom, hogy ellenmondásom jegyzőkönyvbe vétessék. Én ellenmondok e' zsarnokságnak, 's félelem és remény nélkül mondok ellen. — Elnök: szolgák! bírjátok Lagrange vádlottat hallgatásra. Lagran-

ge még erős hangon: Ismét mondom, én semmit sem reménylek. Mi semmit sem reménylünk tőletek, kiknek viselete gyalázatos multa emlékeztet; tőletek, kiknek pirulások kellene viseltetőkön, ha pirulni képesek volnátok. Mi becsületes férfiak vagyunk; kik soha eskünket nem szegtük meg (a' jelenlevő vádlottak közt élénk izgás) A' főügyész kívánatára az elnök parancsot ad Lagrange elvitelére, ki midőn a' rendőrök el akarják vinni, a' támaszhoz kapaszkodva: A' mint akarjátok, pair urak! ítéljete el bennünket kihallgatás nélkül. Magas Senátorok! mossátok le véreinkkel, azon kiolthatatlan nyomokat, mellyeket a' vitézek vitéze (Ney) vére rátok szárazt. Ütessétek le fejeinket, halmozatok gyalázatot gyalázatra. Mi minket illet, ellenünk semmit sem tehetek. Én ellenmondok újra mind távollevő mind jelenlevő pajtásim nevökben. Miután Lagrange kibeszélte magát, visszavonult; de midőn menni akart, egyik vádlott galériájánál ragadá meg, 's vissza akará tartani. Elbocsáthat, ugymond, kimondottam, a' mim mondanó vala. Tourrés és Ravachol vádlottak is Lagrange ellenmondásához nyilatkoztak, de erővel leültették őket. A' vádfelolvasást megkezdék. A' jelenvolt 28 vádlott csöndesen hallgatá azt, 5 óraker az ülés bérekesztetik. Correa vádlott hijában ügyekézék szót nyerni. — Másnap e' 29 vádlott közül hatan, ngymint Ravachol, Tourrés, Desroys, Correa, Bertholat, Girard, ellenmondást küldének a' Quotidienne szerkesztőségéhez, mellyben oda nyilatkoztak, hogy nem 29 vádlott maradt a' vád-felolvasáson, mert őket erőszakosan kényszerítették maradásra 's vád-kihallgatásra. Noailles hg. majus 9én ellenmondást tétetett le a' pairszéki elnök asztalára, mellyben kikelvén a' pairszék végzete ellen, nyilvánítja, hogy ő e' törvénytelen pörön többé nem jelenik meg. A' National azt mondja, hogy a' följebbi végzés fölolvasta 's a' vádlottak kitakarodta után az enyhítő tanuk is eltávoztak, 's meg nem fognak jelenni, hacsak a' vádlottak nem kívánandják, úgy hogy a' pairszék csak a' pusztá vádnál 's terhelő tanuknál fogva lenne kénytelen ítélni. —

SPANYOLORSZÁG.

Lord Elliot april 29ikén jött össze Valdeszel Logronoban, 's az alkujegyzéket, mellyet d. Carlostól a' hadi foglyok kicseréltetése iránt magával hozott, általa is aláíratta. Zumalacarreguy még 25kén irta volt a' jegyzéket alá Segurában. Lord Elliot tehát személyes tanuja lehet mind a' két tábor részéről azon kétes csatázás sikerének, mellyről a' különpártu tudósítók folyvást a' legellenkezőbb híreket tudatják. Ugyanis mig Zumalacarreguy felszólítása (l. előbb sz.) csupa önmagasztalást lehel, mig a' levelezők nagy száma

's külföldi
dek vesz
naféliek
vedtek v
teik szá
rendette
hogy ut
csákót t
nál több
vetkező
táborbul
rül: „J
zótól, l
osztályo
közt Z
fejlett k
zésében
tés szer
zadók e
nyitják
bul, ho
futott. A
visszav
ontást k
E' szín
ban me
adás, r
leg álli
A' nava
tetett, 's
tőleg s
képen
hogy a'
is birt
jaiba fö
emlit 2
losiak
mény s
rint pe
herrel l
üzésére
lenség
közetho
teségg
A'
történt
lyesen la
gatva m
mind a'
közlet fe
ritba, r
vitézre
vül; az
kármin
rad ho
zás ált
is sereg
zon me

's külföldi lapok nagy része tömve azon tömerek veszteség-előszámlálással, mellyet a' krisztinaféliek ama' 4 napig tartott csata közben szenvedtek volna, 's névszerint hogy csupán elesettek száma 3000nél többre megy, 's hogy legrendetlenebb futásban menekettek Estellába, hogy utánok a' carlositák mintegy 6000 elszórt csákót találtak, hogy fogoly veszteségjük 600nál több 's a' t.: azalatt Madritban a' Gaceta következő hivatalosnak mondott jelentést közöl a' táborbul Gomez y Anza generáltól april. 24kéről: „Jelentést kaptam a' salatierrai kormányzótól, hogy gen. Valdes april. 21ike éjjelén hadosztályostul az orbizoi mezőn táborozott szemközt Zumalacarreguyval. 22iken élénk tüzelés fejlett ki a' két csapat közt, mellynek következtében a' támadók visszavonultak. Később jelentés szerint Valdes két kemény harcz után a' lázadók egész összesített erejét megverte. Bizonyítják e' győzedelmet újabb tudósítások Onatebul, hová az insurgensek résziről 400 ember futott. A' tisztek állítása szerint Valdes szinlett visszavonulást intézett, melly által szörnyű vérontást követett el az utána nyomult carlosiakon. E' szinlett hátrálás után más nap reggel újabban megtámadá az ellenséget. Valamennyi hiriadás, mellyet e' harczokrul vehettem, egyezőleg állítja a' carlositák tökéletes megveretését. A' navarrai 6ik zászlóalj egészen megsemmítettett, 's a' t.“ A' Quotidienne, melly ezen, hihetőleg szinte tulságos jelentést, lapjaiban gunykepen közli a' madriti ujság után, megjegyzi, hogy a' j. de Paris (Krisztina pártját védő lap) még is birt annyi szeméremmel, hogy e' hiradástlapjaiba föl nem vette. — A' Phare újabb ütközetet említ 27kéről, mellyben szerinte szinte a' carlosiak győztek, de Zumalacarreguy maga is kemény sebet kapott. A' Messager levelezője szerint pedig gen. Iriarte majus 1sőjén 4500 emberrel Guernica felé némi guerilla csapatok szétüzésére indulván ki, e' városban véletlen az ellenség némelly osztályira bukkant, 's vele ütközetbe vegyülvén, csak nehezen 's nagy veszteséggel menekhetett vissza előbbi álláshelyére.

A' j. des Débats a' Zumalacarreguy és Valdes közt történt ütközetit egymástól igen eltérő leírásokból helyesen látszik következtetni, hogy mind a' két fél változtatva majd vesztes majd győz'es volt 's az ütközet sikere is mind a' két félnél körülbelől egyenlőn áll. Valdes ez ütközet felől april 30kán küldte hivatalos tudósítást Madritba, mellyben saját veszteségét 20 tisztre 's 27 köztvitézre teszi' megsebesült 2 fő- és 15 altiszten kívül; az ellenségét pedig aránylag jóval többre. — „Akármint legyen, mond egy levelező, annyi való marad hogy Vaides tekintete és szellemi ereje e' csatázás által nagyot csökkent, 's babár ujjá szerkeszti a' seregét, ő ezzel bajosan fog többé kiemelkedni azon megszokott munkálati helyzetből, mellyből az e-

lőtte volt vezérek rendszerint négy öt hónap mulva lelépni kénytelenítették a' nélkül, hogy elfásult seregeiken kívül egyebet hátrahagytak volna. Mind ezen vezér közt még csupán Rodilnak volt némi gondolatja a' czélszerű hadfolytatásról, melly ezen háboru természetével egyeztető lehetne, ama' gondolat, mellyet Portugálból hozott, t. i. a' praetendens személyének szünetlen üldöztetése. Akkor a' praetendens valóban nem alhatott egy éjjel sem nyugottan, 's gyakran jött pilanlat, mellyben sorsa vagy egy puskagolyótul vagy egy mélységbe zuhanástól látszék függni. Ha Rodilnak akkor 50,000 főnyi constitutio által lelkesített nemzetiőrje van, kik, habár gyakorta fonákul is intézett támadó lépéseit szakadatlan folytathatják, azóta Zumalacarreguy most bizonyosan valahol a' hegyek közt barlangokban bujdosnék, 's d. Carlos idegen földön hálát adna Istennek, hogy még is minden veszélyből kiszabadulhatott. De az estatuto real illy csudákat nem teremthet; minden rendszabás elégtelen, az emberek résztvétel nélkül maradnak; nem egyéb az egyenetlenségi almánál a' spanyolok közt, mert ha világra nem jó ez aristokraköltői agy idétlen szülöttje, azóta Spanyolországban már csak constitutionalisták és carlositák lennének, 's csak hamar elválnék, kinek kellené tágitania. Világosabban nem láthatni, mint most, mikép csakugyan nem emberek, hanem az ügy maga határozza el végre is a' politikai kifejlést. Valdes a' régi alkotmányosdikat úgy szólván mind maga körébe gyűjté, és ugyan mit tettek ez emberek? Talán nem sok időbe telik, hogy a' madriti udvar ismét előhija Llaudert, 's ugyan hinnők e, hogy valaki találkozzék ellene föllépő? Természetesen Llauder szintegy semmire nem menne valamint mások, 'sa' játék vége utóljára is csak francia beavatkozás lesz. — De a' rossz hadfolytatás ezen általános alapokához járulnak még mások is: a' sereg egyenetlen, nincs fenyték, a' tisztek tapasztalatlanok, 's ama' fonák terv, hogy örökké csak Pamplona tüzetik ki hadakozási központtul. Minek ezen örökös nyomulás Vitoriából Pamplonába, meg vissza, hol a' sereg bal szárnyát az ellenség mindenfelől csipdezheti? Miért nem egyesítenek 2000 embert Vitoriába 's nem nyomulnak vele egyenest a' carlosiak ellen, kik ez által előbb Biscayából később Guipuzcoából kiszorítatva, legalább a' navarrai hegyekbe szorúlnának? Most már nem lesz nehéz a' carlosiaknak elzárni az ellenfél minden francia segédforrástól, mellyek híjányában különben már régen el kellett volna pusztulnia.“

PORTUGÁLIA.

Lissabonbul april 29kéről érkezett újabb hírek szerint a' kormány egy részben megváltozott. Palmella és Barreto Feraz urak (ez utóbbi igazság-minister volt) kiléptek, 's helyükbe gróf Linhares és Leitao urak nevezettek ki. — Saldanha folyvást vonakodik a' hadministerséget elfogadni. Palmella hihetőleg Angliába küldetik némi ügyek elintézésére, mellyek a' királyné új házasságával egybekötvék. Gróf Lavradio (előbb uton Francisco d'Almeida) követül van nevezve a' madriti udvarhoz. — April 22iken a' cortes üléseit a' királyné személyesen zárta be.

NÉMETORSZÁG.

A' badeni országgyűlés folyamáról Karlsruhe-ból maj. 2ról írják, hogy Rotteck ur szót ki-

vánván arra emlékezteté az országgyűlést, mi-
kép az, 1833iki másodülésében egyhangulag el-
határozta, hogy a' kamara nem isméri el a' kor-
mány azon jogát, mellynél fogva olly követek-
től, kik egyszersmind statusszolgák, azt kívánja
meg, hogy engedelmet kérjenek megjelenhetni
az országgyűlésen, 's mellynélfogvást a' kormány
ez engedelmet meg is tagadhatná. Most azonban
még is azt hallotta, hogy a' statusministerség ez
országgyűlés előtt is a' kijegyzett követekhez
nem csak illy engedelmezéseket bocsátott, hanem
azokban még a' visszavonhatás föntartását is ki-
fejezé azon esetben, ha az országgyűlés folyta
közben a' szolgálatban szükségesek lennének. Ez
által az alkotmány súlyosan sérül, 's a' kamara
kétféle tagokra oszlik; egyik fél, mellynek ön-
állásu jogánál fogva nem szükséges az engede-
lem, 's a' másik, mellynek a' nagyherczeg általá-
nyos meghívásán 's a' megválasztatáson kívül
még előljárósági különös engedelmezésre volna
szüksége, — úgy annyira, hogy mivel úgy is sok
statusszolga ül a' kamarában, ez így a' szükséges
teljes számtól meg is fosztathatnék. De a' kamara
más tekintetből is két részre oszlanék, mellyek
egyike önállásulag 's hozzáférhetlenül megtartja
ülését a' vitázat rekészéseig, másika, melly min-
den pillantásban várhatja haza küldetését, 's mint-
egy csak jó viseletéig hagyatik meg a' kamarában,
a' jó viselet magyarázata pedig külviszonyok be-
folyása alatt (Winter statusminister gúnyolólag:
„Tán a' német szövetségé alatt?) — igen igen a'
német szövetségé vagy a' diplomatiáé alatt gya-
koroltathatnék. Mivel tehát itt Baden alkotmá-
nyos érdeke forog kérdésben, pusztá hallomás
után azonban nem mehetni, arra szólítja föl azon
követeket, kik egyúttal statusszolgák, hogy a'
hozzájok bocsátott engedelmezéseket a' ház asz-
talára tegyék, 's így azok tartalmából valamely-
lyik tag alkalmat vehessen illó indítvány-tétel-
re. Az elnök arra figyelmeztet, hogy a' napi-
rend-megállapításra szükséges lenne a' kir. kor-
mánybiztost megkérdezni: való e az előadott dol-
log, vagy sem? Winter statusminister azt mond-
ja: e' dolog a' mult országgyűlésen eléggé meg-
hánytatott már, 's ha ismét vitára kerülend, ez elő-
adásra bőven meg fog felelni, mellynek azonban
kevés haszna lesz. A' kormány mult országgyű-
lésen e' tárgyról a' kamarával ellenmondásban
maradt, 's jogában meg fog átalkodni, valamint
a' kamara is úgy hiszi, megátalkodhatik az ö-
vében. — Darmstadtban a' hessz országgyűlésen
majus 5kén Gagern báró (az atya) ez indítványt
tevő: birassék a' statuskormány a' német szö-
vetségénel haladéktalanul olly lépés-tételre, hogy
az minden befolyását fordítaná a' polgár-hábo-

runak Spanyolországban emberibb 's népjogosabb
vitelére.

Boroszlóbul april 27ről a' csillagász-inté-
zetben vizsgált uj üstökösürül következőket irnak:
Az üstökös fölfedeztetése után még öt estvén vi-
gyázattott meg, melly alkalomkor a' borus ég
szerencsére azon helyen néha néha ki-kiderült.
Az üstökös fényereje még csak pára v. lehetet-
alakú volt 's a' mingyárt eleinte jelentett irány-
ban öt nap alatt $7\frac{1}{2}$ lépcsőt haladt az égen, hon-
nan apr. 28kán az oroszán φ je alatt délkeleten
az oroszán csillagzatba lépett. Fölfedeztetése e-
lőtt három nappal mintegy azon helyen kellettál-
lania, hol 1832ben nov. 29én Biela üstököse. —

A' porosz király uj rendeletnél fogvást a'
berlini kamarai-törvénszékét bírósokodásra biz-
za meg a' német szövetség és porosz alkotmány
ellen elkövetendő vétkekben. — Humboldt Sán-
dor a' hires utazó 's természetbúvár april 10én
Tegelből Berlin mellől Arago urhoz levelet bo-
csátott testvére (egyszersmind magyar akad. tag)
elhunytáról, mellyben többek közt jelenti, hogy
a' jeles hamvadó tartós fájdalmi 's nagy resz-
ketege daczára még élte utolsó napjaiban is foly-
vást dolgozott. Két majd egészen bevégezett munkát
hagyott maga után az indiai szigettenger nyel-
veiről, mellyek a' Sanscritből erednek, 's a' nyel-
vek származatáról 's philosophiájáról általjában.
Minden kéziratit, elkezdett munkáit 's könyvgyűj-
teményét a' nyilvános könyvtárnak hagyta. „Ó,
(így zárja sorait a' hires levélíró,) hatalmas ér-
telem, 's magas- és nemes-ézelmű lélek volt.
Most egyedül állok 's elszigetelve! (de a' nagy
lelkek megszakadhatlan rokonságában 's tisz-
teletében világszerte.)

GÖRÖGORSZAG.

Triestből maj. 4ről irják, hogy Athene nap-
ról napra szebbül; a' házak, mint gombák szök-
kennek elő a' földből, 's már e' pillantásban is
az előbbihez képest 3szoros értékre jutottak. De
becsők méginkább növekedni fog, ha azon vasút,
melly Korinth és Athene közt készülöben van,
létesül. Némi franczia magára vállalá a' korinthi
révet a' Pyraeusszal negyven mérföldnyi vasút
által összekapcsolni. E' végre nem csak enge-
delmet kapott a' kormánytól, de a' szükséges út-
menti tért is ingyen. A' költségekre megkivánt
mennyiség ellenben Parisban aláírás utján van biz-
tosítva. Az egész vállalat 2—3 millió frankba ke-
rülend. Ezen összeség ahozképest, mennyibe a'
vasutak másutt jönek, igen csekély; de meg-
magyarázhatni ezt onnan, hogy a' rudakat Angliában
készítendik, a' munkabér pedig Görögországban
igen csekély. —